

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Világke postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hetente
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 30. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 február 7.

A király köszönete.

A „Budapesti Közlöny” szombati száma a következő kéziratot közli:
„Kedves gróf Tizza! Az ellenfeleink ellenséges szándékai által reánk kényszerített és immár fél éve tartó harcra végigtekintve, hálás szívvel emlékezem meg hű népeimnek ebben a nehéz időben tanúsított áldozatkész magatartásáról. Méltóságteljes, komoly önbizalomtól áthatva, méltóknak bizonyultak e korszak kivánalmaihoz; abban a nemes lelkesedésben, amelyben fiaikat zászlóim alá küldötték, a háborus idők igényeihez való készséges alkalmazkodásban és a harc áldozatairól való odaadó gondoskodásban ősi hazafiságuknak és állampolgári erényeiknek újabb fényes megnyilatkozását láthattam. Ez a jóleső tapasztalat fokozza a most is annyi fényes haditett dicsőségétől övezett hadseregembe vetett bizalmamat. Kormányomnak az a törekvése, hogy minden erőt mindnyájunk közös céljának összhangzó szolgálatába bocsásson, osztrák kormányom hasonló eljárásával találkozik. Vezetése alatt a nemzet ezután is készséggel áldozza a vérének és vagyonát a haza oltárára, szíves-örömmel hordozva mindvégig a háboru súlyos terheit. Bizvást remélem, hogy az Isten segítségével kivívott békében veheti el a híven végigküzdött harc erőfeszítéseinek, szenvedéseinek és veszélyeinek méltó jutalmát. Megbizom önt, hogy ezt legmelegebb elismerésem és köszönetem tolmácsolása mellett hozza a nemzet tudomására. Kelt Bécsben, 1915. évi február hó 4-én.

Ferenc József s. k. Gróf Tizza István s. k.

Olaszország

tavasszal közbelép a béke érdekében.

Budapest, február 6. Rómából sürgönyzik: A Tribunának egy előkelő politikus ezeket mondta a háborúról: **Áprilisban a hadviselőfelek egyike felülkerekedik. Ekkor időszerű lesz az olasz intervenció a béke érdekében.**

Przemyslbe nem lehet levelet küldeni

Budapest, február 6. (Saját tud.) A sajtóhadiszállásról jelentik: A nyilvánosság körében elterjedt felfogás, hogy magánlevelek Przemyslbe szállítására rendszeres légi postát rendeztek be, téves. Az aviatikusok, akik szükség esetén Przemyslbe repülnek, csupán a várparancsnokságnak szóló hiva-

talos leveleket továbbíthatják, a magánlevelek szállítására nincs helyük. A jövőben tehát senki se küldjön az illetékes parancsnoksághoz Przemyslbe szóló magánlevelek továbbítására vonatkozó kérelmeket, amelyek a legjobb akaratnál sem teljesíthetők. Przemysl várából a magánleveleket mint eddig, az erre a célra berendezett léghajók és repülőgépek útján továbbítják.

Duklánál visszavertük az orosz támadást.

Budapest, február 6. (Cenz. táv.) Az Esti Ujságnak jelenti Ungvárról:

Duklánál előrehaladt csapataink teljes sikerrel visszaverték az orosz sereg kétségbeesett, folytonos támadásait. Az oroszok vesztesége igen nagy.

Visszaszorítottuk az orosz balszárnyat Bukovinában.

Budapest, február 6. Besztercéről táviratozza Az Est kiküldött munkatársa:

Izvor és Moldova visszafoglalása a megerősített orosz hadakkal szemben igen nagy jelentőségű. Katonáink a tüneményesen működő tüzérség fedezésével két napi heves harcban többszörösen szuronyrohammal megfutamtották az ellenséget. Jacobeninél a helyzetünk változatlanul kitűnő. A bukovinai román határnál történt emlékezetes vereségük óta az oroszok nem is próbálkoztak.

Az orosz sajtó Bulgária hálátlanságáról.

Berlin, február 6. Pétervári lapok bucaresti tudósítói úgy vélekednek, hogy Románia e pillanatban nem nem dönthet magatartásáról anélkül, hogy Bulgáriát figyelembe ne vennie, már pedig Bulgária ma az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom befolyása alatt áll. Az utóbbi időben diplomáciai párbaj ment végbe a hármastentente és a központi hatalmak között Szófiában, de egyelőre nem állapítható meg, hogy melyik fél győzött. A pétervári nagy lapok szemrehányásokat tesznek Bulgáriának, hogy nem szolgált rá arra a bizalomra, a mellyel Oroszország irányában viseltetett és a bolgár kormány nem törődik az általános szláv politikával, hanem csupán a bolgár

Fehér hét Czillér áruházában.

A múlt héten lezajlott fehérmenü vásárból még vissza maradt **1600 drb** különféle kézi himzett női ing, hálós köntös, nadrág, alsó szoknya, melyeket sikerült a cégnek olcsón megvenni, folytatólagosan e hét folyamán is a már ösmert olcsó árakban kerülnek eladásra. Táborigi cikkek flanel és gyapjú takarók, lópokrócok legolcsóbban.

Czillér Imre

nemzeti érdeket nézi, amint azt a macedóniai kérdés bizonyítja.

Elhalasztották a romániai tartalékosok behívását.

Genf, febr. 6. Párisban — mint az *El-lair* jelenti — kedvezőtlen benyomást keltett, hogy a román kormány bizonytalan időre elhalasztotta a tartalékosok behívását, amelynek időpontja már meg volt állapítva.

Izgalom Szerbiában.

Szófia, febr. 6. A *Kambana* közlése szerint Szerbiában napról napra nő az izgalom. Az idegen ápolónők közül már nagyon sokan elhagyták Szerbiát, mert attól féltek, hogy később már nem lesz módjuk erre. Pasics ellen nagy az elkéseregés, mert azzal vádolják, hogy a macedon kérdésben tétlenül viselkedik. (Pol. Hir.)

Anglia aknákkal akarja biztosítani a tengert.

Budapest, febr. 6. Londonból jelentik:

A flottatanács a német akció folytán az angol csapatszállítások befejezéséig az egész csatornát aknazárlat alá vételét tervezi. Churchill a terv ellen szólalt föl, hangoztatta, engedjenek a német kísérletnek szabad folyást.

Anglia kutat a német buvárhajók után.

Budapest, február 6. Párisból táviratoznak Genfen keresztül: A francia admirális jelentést tesz közzé a német tengeralattjárók ellen tervezett akciókról. Beismeri a jelentés, hogy a német tengeralatti hajókat lebecsülték. Most sürgősen fel kell kutatni a német buvárhajók bázisait és buvóhelyeit.

A német buvárhajók bázisa.

Budapest, február 6. A *Daily Chronicle* írja: Seebücke előtt kilenc német tengeralattjáró horgonyoz. Az utolsó Zeppelinek Anglia ellen Ostendéből indultak.

Japán nem küld segítséget Európába.

Budapest, február 6. (Tud. cenz. táv.) Kölni távirat szerint a *Kölnische Zeitung* ezeket írja:

A tokiói lapok kizártnak és kersztülvihetetlennek mondják Japán európai harctéri intervencióját. A japán csapatoknak az európai harctéren való szereplése ellen különösen a japán művelt körök a leghevesebben tiltakoznának s a tervet megghusítanák.

A bur szabadságharc.

Amsterdam, február 6. Pretóriából jelentik: Pits Groblert, néhai Krüger elnök unokáját hazaárulás miatt haditörvényszék elé állították. A bur szabadságharcban való részvétele miatt Steenkamp lelkész hat hónapi kényszermunkára ítélték.

Az amerikai lőszerszállítás.

Newyork, február 6. Bethlehem Steel Corporation az entente hatalmaknak szállítandó shrapnel előállítására tízezer új munkást szerződtetett. A megrendelés összege 575 millió márka.

Az egyiptomi török sereg.

Rotterdam, február 6. A *Times* jelenti: Az Izmailia ellen nyomuló török hadsereg igen jelentékeny. Ez a sereg valószínűleg El Aris-tól délnyugatra vonult át a pusztaságon.

Az ügyvédi kamara jelentése.

Mához egy hétre tartja rendes évi közgyűlést a nagyváradai ügyvédi kamara. Ezeknek a közgyűléseknek mindig kimagasló pontja szokott lenni a titkári jelentés, mely mindenkor eseménye a nagyváradai jogásvilágnak. Évekkel ezelőtt dr. Schweiger Ede, most néhány év óta dr. Thury Kálmán szerkesztette, illetve szerkeszti ezeket a magas tartalmú jelentéseket.

Az idei jelentésnek bőséges témákat adtak az események és dr. Thury Kálmán titkár bravúrosan oldotta meg a ráváró nehéz feladatot. Jelentése valóságos irányeszméket ad a jogi világ eseményei közepe. Őszintén rávilágít minden bajra, nem fukarkodik az elismeréssel, a hol annak helye van, de a kritikától sem tartózkodik, még ott sem, a hol a praktikus ügyvédi felfogás helyes álláspontja összeütközésbe kerül a szobatudósok hivatalos véleményével. Pl. a nagyváradai kamara igen helyesen elsiettetek nyilvánítja, hogy az új perrendtartást a háború kellős közepén léptették életbe. Sok igazat mond az új illetéktörvényről is. A mit pedig az ügyvédek gazdasági helyzetéről ír, az napról napra jobban tapasztalható szomorú valóság. Ezen a helyzeten már a kamara által javasolt módzatok sem segítenek. Radikális orvoslás kell itt s félni lehet tőle, hogy elvégre csak egy radikális eszköz marad a sok gondolkodás és semmit sem tés után: a numeris clausus.

A jelentésből a következő részleteket közöljük:

A jelentés statisztikai adatokkal kezdődik:

Az év folyamán bejegyeztetett 17, töröltetett viszont 8 ügyvéd; bejegyeztetett 4 ügyvédhelyettes; bejegyeztetett továbbá 22 ügyvédjelölt, akik közül 36 töröltetett.

Az 1913. év végén bejegyezte volt 344 ügyvéd és 146 ügyvédjelölt; az 1914. év végén pedig bejegyezte volt 353 ügyvéd és 132 ügyvédjelölt s így az év alatt szaporodott az ügyvédi létszám 9 cel és csökkent az ügyvédjelölti létszám 14-gyel.

A törvényhozás és az igazságszolgáltatásra vonatkozó észrevételek során a törvénykezési illetekekről szóló 1914. évi XLIII. t. c. érdemli meg azt, hogy első sorban tétessék szóvá. Hogy egy súlyos terhet jelentő törvény sohasem lehet rokonszenves, mondja a jelentés, az ezuttal mellékes, mert jól tudjuk, hogy nem a perek csökkentésének frivol jelszava volt a szülő oka ennek a törvénynek, hanem az állam finansialis érdeke.

Eltekintve tehát attól, hogy az új törvény rendkívül súlyos adóztatást jelent a polgároknak azon részére, akik nem szorakozásból, hanem szükségből perelnek és ismét nem valóította meg az ügyvédi karnak azt a régi óhaját, hogy az illetéklérvás helyett az illetékfeljegyzés rendszere hozassék be, két szempontból találjuk sajnósnak a törvény megrozatalát. Elsősorban a mai gazdasági helyzet parancsolólag tilt minden újabb megterhelést. Ez okból tehát az illetéktörvény időszerűtlen. Másodsorban egy szép elvi álláspontnak, az igazságszolgáltatás olcsóbbá tételének teljes megtagadását, talán

örökre elejtését is jelenti a törvénykezési illetekek súlyos felemelése, ha csak az elv megmentése nem az ügyvédi díjaknak megfelelő leszállításával fog történni.

Hogy az ügyvédi kart ez az újabb teher existenciájában veszélyezteti, az bizonyítgatásra nem szorul. Felszólalásunkat azonban nem ezen osztály érdeke, hanem a közérdek irányította s amikor akarva, nem akarva tudomásul vesszük ezt az állami ténykedést, tesszük azt annak a kijelentésével, hogy az ügyvédek díjainak megfelelő megállapítása ezután nem kezelhető abból a magas elvi szempontból, hogy a pert drágítani nem szabad.

Köszönetet mond a Kamara az ügyvédi nyugdíjintézetnek juttatott évi 500000 kor. segélyért, elismeréssel említi fel a váltójogról, sajtójogról és a becsület védelméről szóló új törvényeket, de kifogásolja az esküdtzéki reformot és kívált az új perrendtartásnak a legalkalmatlanabb időben történt életbeléptetését.

A készülő új ügyvédi rendtartás tekintetében a kamara a következő alapelveket javasolja:

Az egységes bírói és ügyvédi vizsga által igen helyesen megteremtett egységes qualificatio indokolja, hogy tekintettel az ügyvédi karban mutatkozó tulszaporodásra s másrészt a kar integritását is fenntartandó, mondja ki az új rendtartás, hogy az ügyvédek névjegyzékébe fel nem vehető:

- az a tisztviselő, aki állásától bírói, vagy fegyelmi uton elmozdított;
- az a köztisztviselő, aki 50 ik életévét már betöltötte s nyugdíjat élvez;
- a köztisztviselő 5 éven belül azon közigazgatási területen, ahol, mint tisztviselő működött.

Az ügyvédi érdekek előmozdítása és a kar erősítése céljából kimondandó lenne, hogy:

- a készkiadásos megállapodás érvénytelen s az ily kifogás bírói figyelembe nem vehető, az ily megállapodást létesítő ügyvéd ellen pedig fegyelmi büntetés alkalmazandó;

- az ügyvéd jogosítva legyen a kezeihez befolyt pénzeket az ügyfél más ügyeiben is felmerült kiadásainak s díjainak biztosítására visszatartani, illetőleg vitás esetekben bírói lététbe helyezni;

- a szabályszerűen vezetett ügyvédi könyvekből készült hiteles kivonat alapján zálogjog előjegyzésnek legyen helye;

- az ügygondnoki és csódtömeggondnoki kirendelések a kamara hatáskörébe utaltassanak;

- az ügyvédi kamarák választmányi létszáma olyképen állapítassék meg, hogy minden bejegyzett 100 tag után legalább 6 tag választassék s az ekként megalakult választmány egyharmada évenként újból választandó;

- a pártfogó s hivatalos védelmek a kir. kinstár által díjaztassanak.

A bekövetkező békés idők legelső teendői egyikének tartjuk az ügyvédi díjak végleges rendezését is.

Igen helyesek az új ügyviteli szabályokra vonatkozó megjegyzések is:

Első észrevételünk az, hogy az ügyek felkeresése rendkívül nehézséget fog okozni nemcsak a személyzetnek, hanem a jogkereső közönségnek is. A lajstrom rendszernek ezen hátránya a nagy forgalmu bíróságoknál fog igen érezhetővé válni. Hogy ezen a hátrányon miként lehetne segíteni, arra a gyakorlati élet fog utmutatással szolgálni. Rendkívül sérelmesnek tartjuk másodsor az értesítés adásra nézve megállapított módszert. Az a körülmény, hogy a külön irodákban való értesítésre csupán egy óra van kijelölve s ez is oly időszakban, amikor az ügyvédek és ügyfelek a felhívásokkal s tárgyalásokkal legjobban el vannak foglalva, rendkívül nehézsé teszi az ügyvédi foglalkozást.

Az ügyvédi karra pedig erős türelmi

próbat jelent ez az intézkedés, hogy az egyes ügyek betekintését csak a hivatalfőnök engedélye alapján végezheti. Hogy minő bürokratikus megterhelést jelent ez, nem bíráljuk, de méltán nehézményezhetjük, mint bizalmatlansági nyilatkozatot, melyre az ügyvédi kar nem szólalt le.

Foglalkozik a jelentés a vidéki járásbírók igen célszerűen elhelyezésével s ideiglenesen olyan változtatást ajánl, hogy a kitelepített nagyváradi járásbírók polgári ügyeinek tárgyalása a törvénykezési palotában e célra kijelölendő egy-két teremben történne, amely rendszernek egyetlen esekély kényelmetlenségét, a tárgyalásra való átsétálást az illető bíró a köz érdekében szívesen vállalná.

Ez a helyzet is igazolja azonban a Nagyváradon már tevőbe vett igazságügyi építkezés szükségességét és sürgetését.

Az ügyvédséget érintő kérdések során a jelentés egyenesen az ügyvédség fenyegető összeomlását látja közeledni.

Nem akarjuk, úgy mond, pessimistikus világlátásba helyezni a dolgot, de a tapasztalatok s a viszonyok ismerete azt a meggyőződést keltik bennünk, hogy az ügyvédi kart fenyegető válság csaknem elháríthatatlan.

A háboru által erősen súlyosított jelenlegi helyzetnek vigasztalan képét mutatja egyebek között az, hogy kamaránk területén eddig száznál több ügyvéd tart igényt a hadsegélyezésre s hogy az 1914. évi tag- s nyugdíjilletmény befizetését a karnak alig egyharmad része teljesítette. Ha az itt említett körülményeknek komoly gazdasági okai vannak, amit esekély kivétellel nincs okunk kétségbe vonni, akkor előttünk áll a valódi helyzet, az ügyvédség gazdasági összeomlása. Amit eddig csak fenyegető bajként jelezünk, az már átlépte a küszöböt s igen kérdéses, hogy azok a preventív orvosszerek, amit évek óta ajánlgatunk, most mint segítőkészek be fognak-e válni.

Ki kell mondanunk ma őszintén, hogy az ügyvédi kar válsága elháríthatatlan s hogy ezt az erjedési folyamatot egyrészt az államhatalom nemtörődömsége, másrészt a kar tulságos hagyományterete, népszerű jel-szavakhoz való ragaszkodása idézte elő. Az ügyvédség, mint intézmény az államhatalom előtt sohasem volt rokonszenves s azért nem is igyekezett annak gazdasági alapjait ki építeni. Mi pedig, mint az ügyvédi foglalkozás függetlenségének és szabadságának rendíthetetlen hívei, észrevétel nélkül áldoztuk fel az ügyvédséget, annak existenciáját az elvekért s ma az elveknek csaknem csorbitatlan birtokában keseregve állunk az ügyvédség romladoxó épülete előtt. Pedig senkisémet vitathatja alaposan, hogy a szabadság és függetlenség korlátozása nélkül is lehetett volna módot találni a törvényes korlátozás keresztülvitelére s egy minden irányban megerősödött kar más gazdasági és társadalmi viszonyok között nyugodtan térhetett volna vissza a szabad ügyvédséghez.

A megoldást a jelentés részben az államtól várja.

Uj ügyvédi rendtartást szigorított feyelmi s enyhített összeférhetlenségi szabályokkal, jó ügyvédi dijszabást, telekkönyvi ügyekben ügyvédi kényszer, a községi s körjegyzők magán munkálatainak megtiltását, a hivatalos védelmek megfelelő díjazását, az ügyvédeknek a bírósághoz való tömegesebb kinevezését és más hasonló, általunk már többször felsorolt intézkedéseket, amelyek más társadalmi osztályok jogos érdekeit nem sértik s mégis egyenként s összességükben alkalmasak arra, hogy az ügyvédség helyzetét javítsák. Ami viszont a karnak belső teendőit illeti, e részben s társadalmi és gazdasági szervezkedés szokásos eszközeit kell felhasználnunk. A tisztességtelen verseny szigorú üldözése, a készkiadásos megállapodás tilalom alá helyezése, a kollektív szerződés keresztülvitele előttünk a

kari megerősödés szempontjából igen alkalmas eszközöknek látszanak.

Kapcsolatban ezzel a helyzettel, az Országos Ügyvédi Gyám- és nyugdíjintézet-fennállását is erősen veszélyezteti az ügyvédi kar válsága.

Az elmúlt néhány esztendő alatt a kamaránk által előlegezett tekintélyes összegek a kamaránk fizetőképességét kimerítették ugyanarra, hogy csak a legnagyobb körültekintéssel fedezhetjük az adminisztráció költségeit is. Szó sem lehet tehát arról, hogy a kamara előlegezhesse saját pénztárából a nem fizető tagok nyugdíj illetményét. Ezt még akkor sem tehetné, ha a hátralékos járandóság nem 28000 korona körüli, hanem ennél jóval kisebb összeg lenne. Egyelőre élünk kell tehát a törvényadta eszközökkel s megkísérljük tagjainkkal a megfelelő kényszer alkalmazni.

Szunyogh Szabolcs öröke.

A munkapártban folynak a tanácskozások.

Rövidesen betöltik az elnöki széket.

Szunyogh Szabolcs öröke a megyei munkapártban még mindig nincs betöltve. A világháboru eseményei háttérbe szorítanak minden belpolitikai kérdést s részben ennek is tulajdonítható, hogy a biharmegyei munkapárt ennyi ideig hagyta betöltetlenül ezt a fontos helyet. Értesülésünk szerint jelenleg nem sokkal van előbbre a kérdés megoldása, mint volt a Szunyogh Szabolcs halála utáni napokban.

Biharmegye törvényhatósága február havában rendkívüli közgyűlést fog tartani. A gyűlést megelőzőleg pártértekezlet lesz és nagyon valószínű, hogy az értekezlet a párt nagygyűlése is lesz egyszerre és akkor töltik be az elnöki széket is.

Hogy kit szemelt ki a vezetőség a párt további irányítására, azt egyelőre nem lehet tudni. Az erre vonatkozó bizalmas tanácskozások most vannak folyamatban. Pár nap alatt meg lesz a végleges megállapodás is és akkor a jelölt nevét nyilvánosságra lehet hozni. Az illető mindenesetre a munkapárt egyik régi tevékeny tagja lesz, aki már eddig is érdemdu munkálkodást fejtett ki a párt érdekében. A választás természetesen egyhangu lesz, melyhez hozzá járulnak a pártnak jelenleg a harcúterén küzdő tagjai is.

Nincs kizárva az sem, hogy az elnöki széket csak a márciusi közgyűlést megelőző pártgyűlésen töltik be. A választás attól függ, hogy az országos politikai pártok a képviselőválasztás dolgában milyen megállapodásra jutnak. Ha megtartják a választásokat, az esetben februárban már betöltik Szunyogh Szabolcs helyét. Ha azonban a legutóbbi értesülések valósulnak meg, hogy tudniillik elhalasztják a képviselőválasztásokat, akkor márciusban töltik be az elnöki széket is.

Az elnöki szék betöltését lényegesen befolyásolja a képviselőválasztás a személyre vonatkozó megállapodás tekintetében is.

Van még egy harmadik eset is és pedig az, hogy a háboru végéig, illetve a normális politikai élet megkezdéséig egy általán nem töltenék be a Szunyogh Szabolcs örökét. Ennek az eszmének azonban kevés híve van, mert a megyei munkapárt vezetése

sét a háboru eseményei nem befolyásolják. Az elnöki székre kijelölt férfiu nincs a háboruban, tehát nincs is akadályozva az ügyek vezetésében.

Visszaélések a liszt eladásánál.

A közönség panasza.

A kormány rendelete pontosan megszabja ugy a lisztárakat, mint a vegyítési hányadot. Ezeknek betartása ellen nem lehet kifogása senkinek. Általános azonban a panasz, hogy igen sok lisztkereskedésben sem a megszabott árakat nem tartják be, sem a kiszolgáltattott liszt nem felel meg az előírásnak, mert a vegyítés eltér a miniszteri rendeletről. Némely helyen olyan lisztet adnak, amelynek majdnem fele tengeri liszt.

A készített kenyérral szintén így van. Egyes helyen elárúsított kenyér tele van burgonyával, másik helyen olyan kenyeret adnak a drága pénzért, amely chetetlenül savanyu.

Láttunk olyan lisztet is, még pedig 50 kilós zacskókban, a melyben kóc, biztonsági tü, darab karton rongy, almacsutka s még más pótlékok is előkerültek a szítálsnál.

A pékeknek is van panaszuk a lisztkereskedők ellen. Most már nem szóhatják magasabb árért a kereskedők a pékiparosok nyakába a lisztet, különféle sikanériákkal igyekeznek őket bosszantani. Dacára, hogy készpénzzel kell fizetni azonnal a liszt árát, csak sok rimánkodásra tudnak liszthez jutni. De ekkor is, jól megfizettetik a zsákot s ezáltal drágítják meg a lisztet. Minden darab zsákért 2—3 koronát számítanak, de nem veszik vissza a zsákot. Ha nagyon sokat beszél a pékiparos, vagy sokalja a zsák árát, könnyen kifizetik aprópénzzel: ha nem tetszik, nincs liszt.

A nagy közönség még több méltánytalanságot kényszerül eltűrni a kereskedőktől.

Éppen érkezett már az ideje, hogy a hatóság nézzen utána ezeknek a visszaéléseknek s ne engedje, hogy a furfangosságban kifogyhatatlan némelyik kereskedő kényekedvének legyen kiszolgáltattva a közönség.

Szigoru ellenőrzés alá kell venni a lisztet, annak a megállapítása végett, hogy a miniszteri rendeletnek megfelelő arányban van-e keverve, nehogy a malom keverése után a kereskedő is végezzen rajta pótkeverést a fogyasztó közönség bérére.

Az ország más városaiban a hatóság védi a közönség érdekeit a liszt uzsorásokkal szemben, aminek nyomát látjuk azokban a súlyos büntetésekben.

Ha látják a hatóság erélyét, bizonyára tartózkodni fognak a közönség kiuzsorázásától.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadsegélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

A legszebb kórházvonat.

Gróf Károlyi Antal kórházvonata Nagyváradon.

Tegnap délben a gróf Károlyi Antal kórházvonata, mely a legszebb az eddig felszerelt kórházvonatok közt, robogott be a Vörös Kereszt pályaudvari nyugvóállomására. A kórházvonatot, mely 225 könnyű sebesültet szállított egy órnagy, a vonatparancsnok és gróf Ledohovsky olmtüzi kanonok, ki a sebesültek lelki gondozását látta el kísérték, azonkívül négy ápolónővér és több ápoló is gondozta a sebesülteket. A vonat, mely 16 kocsiból állott, egy órahosszáig vesztegelt a nyugvóállomáson, mialatt alkalom nyílt a megtekintésére.

A vonaton már kívül is meglátszik a nagy rend, tisztaság, mely belül egészen bámulatba ejtette a szemlélőket. A kocsikon kívül a következő felírás állott:

GRÓF KÁROLYI ANTAL
kórházvonata.

A belső berendezése igazán impozáns. Oly nagy kényelemmel van berendezve, aminőt eddig még egyetlen kórházvonaton sem láttunk. Van ott külön műtő és szórakozó terem. (Ez utóbbit még sohasem láttuk.) A műtő terem el van látva a legkülönbözőbb műtő-, orvos szerekkel a leggyyszerűbből a legnagyobbig. A szórakozóterem el van látva minden társasjátékkal. A sebesültek szórakozhatnak mindenféleképp. A sebesültek élelmézéséről külön szakács gondoskodik, ki egy külön kocsiban készíti a jobbnál jobb étkeket. Az éleltár és a különböző raktárak egy külön kocsit foglalnak el. Az egész vonat különben úgy van berendezve, hogy a katonák semmiben szükségét ne szenvedjenek, »mit el is ért gróf Károlyi Antal. A vonat délben 1 órakor indult tovább utjára.

Az egyház közös imája a békéért.

Pápa Őszentsége egész Európára elrendelte, hogy ma, vasárnap a béke érdekében Szentségimádás legyen az összes plebánia templomokban. Akik ez alkalommal a szentségekhez is járulnak és az Oltárszentséget meglátogatják, azok teljes bucsut nyernek.

Az isteni tiszteletet rendje Nagyváradon a következő:

A székesegyházban d. e. 9 órakor ünnepélyes szentmise lesz szentségkítéssel. A legméltóságosabb Oltárszentség egész nap imádságára lesz kitéve. D. u. 5 órakor a fájdalmas olvasó elimádkozásával veszi kezdetét az isteni tisztelet, majd a Mindszettek litániáját és a Pápa Őszentsége imáját a békéért imádkozzák el.

A váradoszati plebánia templomban 7 órakor csendes szentmise alatt közös szentáldozás lesz. Mise előtt Imrik S. Zoltán tb. kanonok rövid szentbeszédet tart. 8 órakor csendes mise. 9 órakor énekes mise, a szentbeszédet Betuker Tivadar káplán mondja. Este fél 7 órakor szentbeszédet mond Imrik S. Zoltán tb. kanonok, utána rózsafüzér a Pápa Őszentsége imádságával, azután a Mindszettek litániája, áldás, himnus.

A reggel 7 órai közös szentáldozáson részt vesznek az Urak Mária kongregációjának tagjai is.

Az újvárosi Szent László plebánia templomban reggel 7 órakor lesz az első szentmise, majd egynegyed 9 órakor és 9 órakor szentmise. A mise után az ötvenedik zsoltárt, a Könyörülj rajtunk Uram kezdetű zsoltárt és a békeimát imádkozzák. Délután 3 órakor a megkérelt imát és a Jézus szentszive litániáját imádkozzák. Este 6 órakor dr. Lesztván Endre plebános szentbeszédet tart, utána a szentolvasót a Mindszettek litániáját és a pápai békeimát imádkozzák el. Az isteni tisztelet a szentséggel adott áldással ér véget.

A váradoszati plebánia templomban reggel 8 órakor csendes szentmise lesz szentségkítéssel, mely alatt az előírt imákat fogják elimádkozni a hívek. Este 6 órakor Fejér Imre káplán szentbeszédet tart, mely után a fájdalmas rózsafüzért s a Mindszettek litániáját és a pápai imát végzik el s az istentiszteletet szentségbetételel fejezi be.

A városi nyilvános könyvtár 1914-ben.

Nagyvárad város nyilvános könyvtára valóban kulturális missziót teljesít. A különben kevés helyiséggel bíró könyvtárt állandóan felkeresik az olvasni és tanulni vágyók a társadalom minden rétegéből. Talán, mikor nálunk is felépül egykor a kultur palota, bizonyára az eddigieknél is nagyobb eredménnyel díszekedhetik majd nyilvános könyvtárunk, bárha, amint az alábbi adatok igazolják, most sem panaszkozhatunk.

A városi nyilvános könyvtár forgalma olyan nagy volt az elmúlt évben is, hogy csak a budapesti és a kolozsvári könyvtárak forgalmát lehet vele összemérni. 13228 kötetnyi könyvesomóját csaknem háromszor forgatták meg egy esztendő alatt. A könyvtár 642 művel szaporodott 902 kötetben, amelyeknek az értéke 2982 68 K-át tesz ki. Ebből mindössze 160 kötet vétel, a többi ajándék. Élénk bizonyossága ez az ajándékozás a nagy közönség állandó rokonszenvének. A múlt évre nyert 1000 K államsegély még felhasználatlan, majd csak a háboru után vesznek rajta könyveket a jóváhagyott felhasználási terv szerint. A könyvtár értéke 75451 K s így tekintélyes vagyona van a városnak könyvekben is, ami csak a vezetőség kulturérzékéről tesz tanúságot.

A könyvtár összes forgalma kitett a kölcsönzések beleszámításával 27924 olvasót 31037 kötetrel Ebből az olvasótermekre esik 29070 kötet, 26186 olvasóval. Az olvasók közül 12374 diák, 5364 iparos, 3562 kereskedő, 2813 tisztviselő, 1034 főiskolai hallgató. A többi foglalkozásbeliek 1000-en alul maradnak. Így a tanárok, tanítók száma 394, a magánzóké 201, az orvosoké, mérnököké és ügyvédeké együttvéve 155, azután jön 145 háztartásbeli nő, asszony és leány, 71 művész és író, végül 121 ismeretlen foglalkozású és egyéb.

Az olvasmányok komolyságát bizonyítja az olvasott művek statisztikája. Eszerint szépirodalmi munka volt: 16430 kötet, 56 százalék! ismeretterjesztő mű 9089 kötet, 32 százalék; és hirtlap 3551, 12 százalék.

Legtöbb olvasó volt január 17-én: 263 legkevesebb június 29-én: 8. (Előző nap volt a szerajevói királygyilkosság.)

A könyvtár évi költségvetése: 12000 K, amelyből az állam 2000 K-t, Biharmegye 200 K-át, Nagyvárad Takarékpénztár 100 K-át, Leszámitoló 50 K-át, Biharmegyei Takarékpénztár 40 K-át, Egyesült Biharmegyei és Központi Takarékpénztár 40 koronát fedezett.

A harmadik háborus délután.

A közönség nagy érdeklődése és az eddig lezajlott háborus délutánok nagy sikere méltó ösztönzésül szolgált a háborus délutánok rendezőségének, hogy a harmadik délután műsorát is olyan számokból állítsa össze, amelyek művészi nivójuk és becses tartalmuknál fogva alkalmasak a hallgatóság komoly szórakoztatására. A harmadik háborus délután előre megjósolható sikerét biztosítja az, hogy a rendezőségnek társadalmi életünk szimpatikus és közismert tagjait sikerült szereplésre megnyerni.

A közönség legnagyobb és legérthetőbb kíváncsiságát fogja felkelteni Sz. Zsigmondy Anna fellépése akinek szereplése maga a legszebb élvezetnyújtja.

Azonkívül a műsor többi pontjait is igen tehetséges és művészi hajlamu egyének töltik be, akik szintén emelni fogják a délután fényét és elősegítik annak anyagi sikerét.

A harmadik háborus délután a Vigadóban lesz megtartva. A műsora a következő:

1. Szavalat, Bachmann Fülöpne (Fiatal katona. Killed ach Dadis Schmied)
2. Szathmáryné Zsigmondy Anna; a) „Tilos a esők”ból, b) „Madár dal”, c) „Kis gróf”ból, d) Lili keringő.
3. Tánc, Csapó Ilonka és Margit; a) Nagy Mazur, b) Maesics Brazilien.
4. Zenezám, hegedűn előadja Schiff Ödön. Eduard Loló, Spanyol symphonia.
5. Szathmáryné Zsigmondy Anna; a) Sybill, b) Éva keringő, c) „Adjutáns”ból Milly belépője.

A belépődíj személyenként 1 korona, családjegy 3 személyre 2 korona. Karzatjegy 50 fillér. Az előadás alatt a Nőegylet tagjai teát és süteményeket szervíroznak fel.

A rendezőség a délután műsorát úgy válogatta össze, hogy az úgy a számok kiválósága, mint a szereplők egyéniségénél fogva, valóságos műélvezetet fog nyújtani a hallgatóságoknak.

Cigány a szurony előtt.

Tegnap délután csaknem az életével lakolt egy nagyváradai cigány pár órai koreszmázás miatt. A barna legény jól iddógált egy katonavárosi koreszmában. Mikor már minden pénzét elusztatta, neki vágott a fagyos utnak, Egyenesen a vasuti hid felé vette utját. A hidlábánál, a hidfőnél, a hid környékén általában jól beburkolt katonák sétáltak és fogyasztották a két órai szolgálati időt. Semmi dolguk sem volt Nem jöttek merénylők, a vonatok bákesen robogtak keresztül a vastravezeken, aztán megint csend mindenfelé. Egyszer, amint az ő a város felé fordult, gyanus alakot vett észre. Összehúzódva, titokzatosan közeledett az alak, még pedig egyenesen a hidfő felé.

... Bizonyára rosszban törheti fejét az alak. Így gondolkodott az ő. A beburkolozott alak egyre közeledett. Mikor azonban az előírt távolságot elérte, az ő nem fogta tréfára a dolgot, le kapta fegyverét:

— Állj!

Az alak tovább ment, mintha semmit sem halott volna.

— Állj! Kiáltott másodszer is az ő. Ekkor azonban már arcához emelte a fegyvert. Az alak azonban, mintha nem ő róla volna szó, tovább is közeledett.

Az ő a ravaszra tette az ujját és elkiáltotta az utolsó figyelmeztetést.

— Kezeket fel!

Talán az őszitőne sugta az alaknak, de bár imbolgogva, mégis felemelte a kezét és így várta be az

őrt. A szorocstlon alak a cigány volt, aki ha egy pillanatig még késik a kéz felemeléssel, a másik pillanatban átjárja a manlicker golyó. A cigányt aztán formálisan letartóztatta az űr és bekísérte. Mikor kijózanodott és kialudta magát, szabadon bocsátották.

Az izgalmas jelenetnek nagy tömeg volt a szemtanúja, mely megkönnyebbülten távozott, mikor a cigány karonfogva sétált a tulvilág helyett az űrszoba felé.

Meghosszabbítják a képviselői mandátumokat. Budapestről jelentik: A munkapártból eredő értesülések szerint elhalasztódnak az ez évre esedékes képviselőválasztások. A hadiállapotban ugyanis lehetetlenség megtartani a választásokat, ezért a mandátumokat meg fogják hosszabbítani, de csak vismajornak tekinthető háboru befejezéséig.

HIREK

Tájékoztató.

Február 7. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Február 21. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Március 17. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Március 29. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

A tengerről.

Abbazia, 1915. febr. 2-án.

Ha a csodás tenger tükrét látom,
Ugy hat réám, mint egy édes álmom,
Ringó csónak csevegő hullámon,
A tengerre megpihenni vágyom!...

S mikor a nap kél a láthatáron,
Arany színben csillog a hullámon,
Kis csónakunk a vízre bocsátom,
A tengerre felejtani vágyom!

Ha a napot leáldozni látom,
Biborfényben, tündöklőn varázslom,
Magasba száll hálalatt fohászom...
A tengerre imádkozni vágyom!

Kuszkóné Heigel Ilus.

*** A táborig püspök a királynál.** Bécsből táviratozzák: Ő Felsége a király hosszabb magánkihallgatáson fogadta Bjelik Imre püspököt, táborig apostoli helynököt.

*** Kinevezések az egyházmegegyében.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök Schriffert Béla szilágysomlyói káplánt püspöki szertartóvá, Debreezeni Kálmán karkáplánt szilágysomlyói káplánna és Papp Bélát karkáplánna nevezte ki.

*** Emelik a tandíjat a budapesti egyetemen?** Hír szerint illetékes körökben annak a tervnek megvalósításával foglalkoznak, hogy a budapesti királyi magyar tudományegyetemen felemeljék a tandíjat. Ez intézkedés célja az volna, hogy csökkentsék a hallgatók számát a budapesti egyetemen és lehetőleg a vidéki egyetemek hallgatására szorítsák az ifjúságot. Allítólag úgy tervezik, hogy a vidéki egyetemek s a budapesti egyetem tandíja között elég jelentékeny lesz a különbség.

*** A Gazdasági és Iparbank mérlege.** Városunk egyik legszolidabb és legtekintélyesebb pénzintézete: a Gazdasági és Iparbank most hozta nyilvánosságra mult évi működésének eredményét. A mégleg is bizonyítja, hogy az egyik legszilárdabb alapon nyugvó pénzintézetünk, mely nagy körültekintéssel, alapos szakképzettséggel van vezetve s az évről-évre megjelenő zárszámadások önmaguk lehangosabb dicsőítői a pénzintézet működésének. A mérleg szerint, a zilált közgazdasági állapotok dacára, a mult évi tiszta nyereség 240865 korona, dacára, hogy átmeneti tételek címén 67625 korona van beiktatva s hátralékos kamatok címén egy fillér sem szerepel, holott e címén nagy összegű s biztosan befolyó követelése van az intézetnek.

*** Az „Erzsébet Bölcsőde Egyesület” közgyűlése.** A nagyváradi „Erzsébet Bölcsőde Egyesület” a következő meghívót bocsátotta ki: A nagyváradi „Erzsébet Bölcsőde Egyesület” 1915. évi február hó 14. én délelőtt 11 órakor a Teleky-utcai Immaculata zárdában közgyűlést tart, melyben való részvételre van szerencsém az egylet tagjait tisztelettel meghívni. A közgyűlés tárgyai: 1) Elnöki jelentés. 2) Pénztári számadás. 3) Választások. 4) Netáni tudósítványok. Nagyvárad, 1915. február 6. Fetser Antal egyleti elnök.

*** A Katholikus Kör keddi vetítőestéje.** A Katholikus Kör keddi vetítőestéjén dr. Karácsonyi János apát-kanonok fog nagyérdemű előadást tartani Szerbiáról. A nagy tudományú előadó ismertetni fogja Szerbia történelmi multját, népét, földrajzi sajátosságait, különösen azokat a vidékeket, melyeknek fontos a hadászati jelentőségük s a mely vidékek a mai hadjáratban nagy szerephez jutottak. Gyönyörű képek egész sorában fogja bemutatni azokat a vidékeket, melyeken hős katonáink felytatták rettenetes küzdelmeiket s melyeken nemsokára ujra győzelmesen fogják letiporni Szerbiát.

*** Az Ipartestületi Hitelszövetkezet közgyűlése.** Az Ipartestületi Hitelszövetkezet ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését hivatalos helyiségében. Igen fontos okokra való tekintettel a tagok okvetlen és teljes számban való megjelenését kéri az Igazgatóság.

*** A „Nagyváradi tisztviselői Fogyasztási szövetkezete”** 1915. február 7. én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megtartani a törvényszéki palota 40. számú termében a mult évről elhalasztott évszázó közgyűlését. A közgyűlés elé a tagok élénk érdeklődéssel néznek, mert ez alkalommal fog beszámolni a Melcher Károly posta tanácsos elnökle alatt kiküldött bizottság arról az eredményről, a melyet a szövetkezet gazdálkodásának felülvizsgálásával kapcsolatban megállapított. Tudvalevő dolog, hogy az 1913. évi üzleti eredmény hiánnyal zárult s a közgyűlés a mult évben nem elégedett meg az eléterjesztett mérleg benyújtásával, hanem a hiányok okának kiderítése céljából bizottságot küldött ki. Hónapok szorgos munkája után a bizottság végre elkészült a megbízatásával s jelentése tudomásunk szerint feltűnést fog kelteni a szövetkezeti tagok körében, mert fel fogja ölelni az utolsó 10 év gazdálkodását és üzleti eredményét. A tagok harcias hangulatára való tekintettel előreláthatólag hosszabb viták

fogják megelőzni a meghozandó határozatot.

*** Vitéz honvédeinknek.** A 4. ik honvéd gyalogezred haretéren küzdő vitéz katonái részére küldendő ajándokokhoz a következő adományok folytak be a polgármesterhez: Tordai Molnár Géza nyug. kuriai bíró 10 K, Fülöp Lajos 20 K, dr. Thury László, Márkus Jánosné hegybíró neje, dr. Papp Coriolán, Fohn Dezső és neje, özv. Tullits Józsefné, Tóth Imre nyug. táblabíró 10—10 K, Nagyvárad premontré társház 50 Boda Lajos 10 K, összesen 150 korona. Továbbá Jakobovits Ilona egy üveg likör, Ákom Róza szakácsnő 1 klgr. csokoládé, özv. Glücksmann Árminné 500 drb cigaretta, Jónás Andorné 500 drb cigaretta, Jelinek Mónika egy üveg cognac, Jelinek Klárka egy üveg cognac, dr. Löbl László 10 liter likör, dr. Szegedi Lajosné 600 drb cigaretta, Moskovits Adolf és Fiai 15 üveg szilviorium, dr. Mihelfi Lajosné 5 üveg likör.

*** Ajándék a német katonáknak.** A „Jobbkéz” tegnap, szombaton délután a hadikórházban minden német katonának csokoládét, cigarettát, ujságot osztott ki. A szétosztást Barry Józsefné, Kőszeghy Józsefné és Pallay Lajosné végezték.

x Kőhögés, hurut, rekedtség lenel használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló, drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

*** A Vörös Kereszt Egylet oájjaira** a következő adományok folytak be 1915. évi január 31. től 1915. évi február 3. ig az egylet pénztárába: a második háborus délután jövedelme 548, Grósz József nyug. máv. felügyelő 100, a premontré rend nagyváradi társháza 50, a „Hungária” cipőgyár tisztviselői kara 30, Lengyel Ákos Szilágycraszna 20, Poyvár Jánosné 20, Szegedy Lajosné 5 koronát.

*** A haza oltárára.** Az országszerte megnyilatkozó nemes cselekedetek sorába méltán állíthatjuk oda azt a páratlan és humánus érzéstől áthatott jótékonyági célt, melyet a Kolliner D. és Fia cég, mint a Kőbányai Polgári Söröző r.-t. főraktárosa szolgál az által, hogy a világhírű Szent István duplamalátásör minden eladott palackja után 2 fillért fizet az átvevő tetszése szerint bármely helybeli hadiintézmény javára. E nemes cél érdekében, azzal hívjuk fel Nagyvárad és Biharmegye polgárait, hogy mindenütt csakis Szent István védjegyű duplamalátásört kérjen, mert minden üveg sör fogyasztása, egy-egy újabb gyarapítása a Kolliner D. és Fia cég által létesített „Szent István” segélyalapnak.

*** Hős katona temetése.** A cs. és kir. tartalékház parancsnoksága közli velünk, hogy Farkas Gusztáv, 4. ik honvéd gyalogezredbeli közlegényt a Halász-utca 29. szám alatti lakásáról ma d. u. 3 órakor fogják az örök utra kikísérni és az olasz temetőben elhantolni.

*** Népmozgalmi adatok.** A mul héten a következő bejegyzések történtek az anyakönyvi hivatalnál:

Eljegyzések: Horváth Győző és Homolény Etelka.

Házasságok: Dr. Szentmiklósi Imre és Mertz Irén, Marik János és Kemény Mária, Lukucz János és Chebelen Zsófia, Szivós József és Méhes Mária, Bartha József és Balog Róza, Fábrián István és Gebei Rozália, Tikos Bálint és Rácz Irma, Széles Sándor és Opre Juliánna, Kovács Mihály és Wodilla Koronília.

Halálozások: Landau Izsákné 56 év, Láposy Aladár 47, Bertók Sándor 68 év, Fazekas Erzsébet 53 év, Főris Mihály 28 év, Iván Mária 36 év, Szilágyi György 70 év, özv. Szücs Józsefné 87 év, Fehér József 60 év, dr. Lánzy J. né 28 év, Fejes A. 25 év, Bach Leó 34 év, Zsoldics Mihály 47 év, özv.

Falati Lajosné 70 év, öz. Borok Istvánné 78 év, Bedő Mihály 76 év, Kiss Sándorné 36 év, Balázs Ida 2 év, Kozma Sámuel 64 év, öz. Liebosmann Mártonné 78 év, Kovács Sándor 3 év, Józsa András 66 év, Iványi Lajos 75 év, Simon Mihály 42 év, Here János 29 év, Bottó Miklós 62 év, Illés Sándorné 57 év, Altmann Salamon 86 év. Születés bejegyezett 35.

x **Megfagyott**, szétől kivörösödött, kicserepesedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű **HARMAT TEJ CRÉME** és hozzávaló **Borax** szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

* **Értesítés.** Azon t. üzletfeleinket kik intézetünknel 6% os hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, értesítjük, hogy kívánságukra az ideiglenes kötvényt a nyugta ellenében már kiadhatjuk. **Nagyvárad** *Ipartestületi Hitelszövetkezet. Mezey Mihály u. 4.*

x **Kiadó.** Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

x **Három liter** családi rumot készíthe bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle **Rumkivonattal.** Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7-B. Telefon 13-02.

x **Kiadó lakások.** Szacs-vay-utca 11 számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **AZONNAL kiadó** — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi **NOVEMBER 1-ére kiadó.** Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

* **A Polgári** takaré- és segélyszövetkezet felszámoló 17-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 5-től kezdve d. e. 9—12-ig kifizettetnek.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-úton kapható.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János utca 2. szám.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likört, csokoládét, cacest.

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtestparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium **Hadsegélyző hivatala,** Budapest, IV. Váci-utca 38.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Nebántsvirág.
Vasárnap este: A kapitányné (Be mutató)
Hétfő: Tatárjárás.
Kedd: A kapitányné.
Szerda: Mihály pópa leánya,
Csütörtök: Szultán.
Péntek: Vilmos huszárok.
Szombat: Művészet.
Vasárnap délután: Jó éjt Muki!
Vasárnap este: Szybill.

Kabaré a színházban.

Igen szórakoztató és magas nivóju számokból állították össze a tegnapi esti kabaré műsorát.

A konferenszié szerepét a közönségnek kedvence, Farkas Pál töltötte be igen szellemesen és ötletesen. A kabaré egyik legszebb száma Szép Ernő „Zsuzsika” című egyfelvonásosa volt, amely erős drámai hangulatával és költői szépségével valósággal elragadtatta a közönséget. Művészi volt Bretán énekszám, kedves volt Lakatos Ilonka kuplé előadása. Jóízű kacagást váltott ki Farkas Pál és Vihary Béla párjelenete.

A második részben nagyon érdekes volt Görög Olga áriája, Medgyaszay két szép dala. Mint mindig, úgy most is mulatságosak voltak az alkalmi stancák.

A kabaré utolsó száma „Bernáthék kikocsiznak” tréfás jelenet volt, amelyet E. Kovács Mariska, Tóth Elek és Sik Rezső adtak elő teljes sikerrel.

A hét műsora. Hétfőn este a Tatárjárás kerül színre, kedden este megismétlik Földes Imre kitűnő vigjátékát A kapitányné. Szerdán este Sas Ede nagyszerű drámája a Mihály pópa leánya lesz műsoron, míg csütörtökön este teljesen új betanulással, egy régi, közkedvelt operette: a Szultán kerül színre. Pénteken a Vilmos huszárokat adják míg szombaton Művészet lesz. Vasárnap délután az elmúlt héten is nagy sikert aratott Jó éjt Muki! kerül színre, este pedig a Szybill, amelynek címszerepében betegsége után először lép fel Feszthy Irén, a közkedvelt primadonna.

IRODALOM

Magyar Kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5 én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky utca 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: A magyar ciszterci rend jubileumi éve. I. Dr. Pogány Frigyes. — A tömegek lélektana. Burján Károly. Tárcák: A mikor magában beszél a lélek. Stella. Pajzs és kard. Levélszekrény 40. Az „Országos Közepiskolai Közlöny” és a vallásos nevelés r. — Habemus Papam! Dr. Jenny Géza. Szemlék és kritikák. Szépirodalmi folyóiratok szemléje. I. Nagy Péter. — Ein Glaubensheld der modernen Zeit. Contardo Ferrini. Dr. Döry Ferenc. Napló: Mutatvány a „Háborus Lexikon” című munka kézira-

tábol. Dr. v. j. — Anarchista uralom Mexikóban. — A bécsi templomépitő egyesület...

Legújabb táviratok.

Küzelmek nyugaton és keleten.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, február 6. A nagy főhadiszállás jelenti:

A franciáknak általunk Mossigétől északra elfoglalt hadállásaink ellen megújított támadásai sikertelenek maradtak, szintúgy kudarcot vallott az ellenségnek egyelőrtörése az Argonneokban is.

Keleti hadszíntér.

Az oroszok a kelet-poroszországi határon, valamint a Visztulától délre arevonaknak Humin—Bzura szakaszi részét megtámadták, azonban az összes támadásokat visszavertük, 1000 oroszot elfogtunk és 6 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Főleg angol részről, de francia részről is egyre ismételtetik azt az állítást, hogy a németek mintegy a császár születésnapjának megünnepléséül nagyobb szabású előretöréseket rendeztek, amelyek mind súlyos vereséggel végződtek. Hogy ezen állítás alattomos módon egyszerűen koholt, azt bizonyítják a kérdéses nap eseményeiről szóló hivatalos jelentéseink.

Az ilyen harcmodor nem érintheti természetesen a hadur személyét. A német hadvezetőség nem mulaszthatja el, hogy azt teljes szánalmasságában az egész világ előtt pellengérré állítsa.

Az oroszok visszavonulása.

Budapest, febr. 6. A Beszkidekben 10 szuronyrohamot kellett kiállani az oroszoknak, 3-án elhatározták a visszavonulást.

Kétségbeejtő

az oroszok helyzete.

London, február 6. (Saj. tud.) **Az Ufro-Ruszkij írja, hogy az oroszok helyzete Radom kiürítésével kétségbeejtő lett.**

Német áruk Angliában.

Budapest, febr. 6. Az unionisták panaszára válaszolva a kormány beismeri, hogy bizonyos cégeknek megengedte a német áruk behozatalát, mert az áruk szükségesek.

Az orosz bankok menekülése.

Budapest, február 6. Krakóból jelentik: Az orosz kormány megtiltotta a bankoknak Varsó elhagyását. A bankok azonban összejártsza a hatóságokkal az értékeket és a készpénzt Kievből és Pétervárra vitték.

A németek támadása.

Budapest, febr. 6. A „Times” Pétervárról hozza azt a hírt, hogy a németek a Bzura-Rawka szakaszon a leghevesebben támadtak.

Bjerimovnál két német hadosztály küzd tíz km. hárconalon 100 ütegtől támogatva.

Hadi hajókkal kísérteti az Unió a kereskedelmi hajóit.

Berlin, február 6. (Saját tud.) Az Unió elhatározta, hogy a kereskedelmi hajóit hadi hajókkal fogja kísértetni, mivel nem tűri Anglia kalózkodásait.

Öt órányira Varsótól.

Budapest, február 6. (Saját tud.) Az utánusok Varsótól öt órányira lőtávolságra közeledtek a külső erődítményekhez. Varsó lakossága Bjelostockba menekül.

A német nehéz tüzérség munkában.

Bukarest, február 6. (Saját tud.) Az Ufro Rüsskij jelenti, hogy a németek nehéz tüzérsége összelököldözte Litomierszket.

Harcaink az oroszokkal.

Budapest, febr. 6. (Hivatalos.) Az egész kárpáti harcúteremen és Bukovinában tovább folynak a harcok. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan. Lopuszónánál az oroszoknak egy éjjeli támadását visszavertük. A déli hadszíntéren az utóbbi időben semmi lényeges nem történt. Höfer.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
2921—1915. szám.

Hirdetmény

a lovak osztályozása tárgyában.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 1920—1914. eln. számú körrendeletével a nagyváradai lóállítási eljárás lovainak osztályozását rendelte el az 1912. évi LXIX. t. c. 4. §-a alapján.

A működési tervszerint Nagyváradon a lóosztályozás 1915. évi február hó 15. ik napján hétfőn fog megtartani a Nagypiac-téren az Áruháza melletti területen.

Az osztályozás reggel 8 órakor kezdődik, felbivom ennél fogva a nagyváradai lóbirtochosokat, hogy lovaikat a fentjelzett helyre és időben okvetlenül vezessék elő.

A lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyuttal a lovakhoz tartozó málhás állatfelszereléseket is be kell mutatni. Nyilvántartó lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó lapot is kell hozni.

A lóbehívás esetére szabványosnak megállapított árak a következők:

hátas lovakért	825 kor.
könnyűhámos lovakért	850 "
nehézhamos lovakért	1000 "
málhás állatokért	400 "

A lóosztályozó bizottság katonai képviselője a járműveket, valamint a szerszámokat és málhás állatfelszereléseket a birtochosoknál megtekintheti. A megtekintéssel megbízott katonai képviselő nyilt parancsossal fogja magát igazolni.

A ki a lovak, málhás állat felszerelések bejelentése, a lovaknak az osztályozásához való vezetése és a málhás állat felszerelések bemutatása tekintetében fe álló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Nagyvárad, 1915 február hó 6-án.

Elemér Ferencz,
katonai tanácsnok.

Kemény József
cipőfelsőrész készítő üzlete
Sas-palota, Zöldfa-passage.

Elvállal mindennemű
szakmába vágó munkákat
ugy saját, mint hozott anyagból.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

75 év óta fennálló

SIRKÓ

raktárunkat

és

KŐFARAGÓ

műhelyünket

az érdeklődő közönség szives
figyelmébe ajánljuk

LÉVAI MÁRTON r.-t.

Alapított az 1845-ik évben.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dzsós-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Közgyűlési meghívó.

Az „Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság” Nagyváradon, 1915. február hó 13-án délután 5 és 1/2 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1914. évi üzleteredményről; az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
3. Jelentés a tisztii nyugdíjalapról.
4. A választmányból kilépő tagok helyének betöltése.
5. Az alapszabályok 45-ik szakaszának módosítása és ezzel kapcsolatban indítvány értékpapír-árfolyam különbözeti, tartalék létesítése tárgyában.
6. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1915. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérleget az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

JEGYZET. A közgyűlésen az alapszabályok 12 §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg egy órával letétettek, vagy pedig ugyan ezen időpontig valamely más pénztárnál letétben lévő részvényekről szóló letétjegy tétetett le a pénztáránál.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége utólérhetetlen Óvakodjék tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

**Szent István
védjegyre.**

Főraktár: KOLLINER D. és FIA cégnél Nagyváradon, Pável-utca 26.

TELEFON 75. Kapható minden fűszer és csomagolókereskedésben.

A Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság zárszámadása az 1914-ik évről.

VAGYON	Mérleg-számla.				TEHER		
	K	f	K	f			
Pénzkészlet			119921	61	Részvénytőke	3010000	
Váltótárca			10265099	16	Tartalékalap	560000	
Jelzálogkölsönök			1382401	22	Nyugdíjalap	225000	
Adósok folyószámlán			741041	38	Széchenyi Jenő jótékony alap	5000	790000
Értékpapírok			1116615	—	Betétek		2514104
Nyugdíjalap értékpapirjai			196035	—	Visszleszámitolás		5925322
Előlegkölsönök			59499	—	Folyószámlai hitelezők		936265
Követelések pénzüintézeteknél			31549	07	Engedményezett kölsönök		393000
					Átmeneti tételek		67625
					Fel nem vett osztalék		100
					Nyereségáthozat a mult évről	34877	52
					Ez idei tiszta nyereség	240865	63
							275743
			13912161	44			13912161
							44

TARTOZIK	Veszteség- és Nyereség-számla.				KÖVETEL		
	K	f	K	f			
Betét-visszleszámitolási és egyéb kamatok			514830	16	Nyereségáthozat a mult évről	34877	52
Adók			55995	63	Leszámitolt váltók, jelzálog-, előleg kölsönök és folyószámlák utáni kamatok és jutalékok	880274	39
Tisztifizetések, üzleti költségek irodabér, nyomtatványok és napi-biztosi díjak			81778	96	Értékpapír kamatok	60322	58
Összes leírások			50050	59	Leirt követelésekből befolyt	2924	—
Tiszta nyereség			275743	15			
			978398	49			978398
							49

Nagyvárad 1914. december 31-én.

Ternyei Ármin
titkár.

Könyvelésért :
Biró József

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G :

Rádl Ödön
elnök.

Dr. Cziffra Kálmán Szathmáry Király Andor
Gerő Ármin Dr. Thury Kálmán

Beöthy László
Deutsch K. I.
Kollár Lajos

Dr. Oestereicher Samu
Ternyei Antal
vezérigazgató.
Ullmann Sándor